

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ
з української літератури**

при вступі на навчання для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти на основі повної загальної середньої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра, освітнього ступеня молодшого бакалавра

ЗМІСТ

	ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	4
1.	ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	6
2.	ВИМОГИ ДО СФОРМОВАНOSTІ ЗНАНЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК..	10
3.	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ.....	15
4.	СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	17

ПОЯСНОВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму вступного випробування у вигляді індивідуальної усної співбесіди з української літератури розроблено відповідно до чинних навчальних програм з української літератури для учнів 6-11 класів загальноосвітніх шкіл (рівень стандарту) з урахуванням Програми зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з української мови і літератури, здобутих на основі повної загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України № 696 від 26.06.2018.

Метою індивідуальної усної співбесіди з української літератури є перевірка рівня знань, умінь, навичок та інших компетентностей вступника на відповідність програмовим вимогам, оцінка ступеня підготовленості до навчання у вищому навчальному закладі для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти на основі повної загальної середньої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра, освітнього ступеня молодшого бакалавра.

Програма індивідуальної усної співбесіди з української літератури охоплює весь матеріал державної програми з української літератури для середніх загальноосвітніх навчальних закладів: «Усна народна творчість», «Давня українська література», «Література кінця XVIII — початку XX століття», «Література XX століття», «Творчість українських письменників-емігрантів», «Сучасний літературний процес».

Завдання індивідуальної усної співбесіди з української літератури передбачають перевірку рівня теоретичної підготовки вступників, практичних знань та вмінь з кожної конкретної теми, розвинених мовленнєвих навичок, логічних та соціально-когнітивних компетентностей, достатніх для формулювання власних думок, розуміння й мовленнєвого вираження комплексних проблем у соціальній сфері, індивідуальної навчальної діяльності, оволодіння методологією наукової діяльності, комунікативної соціальної взаємодії.

Індивідуальна усна співбесіда з української літератури у вигляді комплексних різнотипних завдань дає можливість виявити:

- а) знання змісту програмних творів з української літератури, розуміння їх ідейно-тематичного спрямування, художніх особливостей, жанрової специфіки, композиційно-сюжетної структури, образної системи, мови й стилю;
- б) розуміння суспільно-історичного й естетичного значення літературного твору;
- в) знання основних положень теорії літератури.

Для успішного виконання завдань з української літератури необхідно опрацювати навчальну літературу (основну і додаткову). Значну увагу потрібно приділити виконанню тренувальних і тестових завдань з української літератури, повторити відомості про письменників та їхню творчість, перечитати твори, повторити систему образів, опрацювати матеріал із історії та теорії літератури.

Програма з української літератури складається з пояснювальної записки, змісту вступного іспиту в розрізі тем, критеріїв оцінювання, списку рекомендованої літератури.

1. ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

УСНА НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ

Загальна характеристика календарно-обрядових, суспільно-побутових і родинно-побутових пісень.

Пісні Марусі Чурай. «Віють вітри, віють буйні», «Засвіт встали козаченьки».

Історичні пісні. «Ой Морозе, Морозенку», «Чи не той то хміль».

Тематика, образи, зміст народних дум і балад. «Дума про Марусю Богуславку»

Балада «Ой летіла стріла».

ДАВНЯ ЛІТЕРАТУРА

«Повість минулих літ» (уривки про заснування Києва, про помсту княгині Ольги).

«Слово про похід Ігорів».

Григорій Сковорода: «Всякому місту звичай і права», «Бджола та Шершень», «Де лібертате».

ЛІТЕРАТУРА КІНЦЯ ХVІІІ-ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ

Іван Котляревський. «Енеїда», «Наталка Полтавка»

Тарас Шевченко. «Катерина», «Сон / У всякого своя доля/», «Заповіт», «Кавказ», «І мертвим, і живим, і ненародженим землякам моїм...».

Пантелеймон Куліш. «Чорна рада».

Іван Нечуй-Левицький. «Кайдашева сім'я».

Панас Мирний. «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» (1,4 частини).

Іван Карпенко-Карий. «Мартин Боруля».

Іван Франко. «Захар Беркут», «Чого являєшся мені у сні?», «Мойсей».

ЛІТЕРАТУРА ХХ СТОЛІТТЯ

Михайло Коцюбинський. «Тіні забутих предків», «Інтермецо».

Василь Стефаник. «Камінний хрест».

Леся Українка. «Contra spem spero», «Лісова пісня».

Ольга Кобилянська. «Valse melancholique».

Микола Вороний. «Блакитна панна».

Олександр Олесь. « Чари ночі», «О слово рідне! Орле скутий!».

Павло Тичина. «Ви знаєте: як липа шелестить», «Пам'яті тридцяти», «О панно Інно, панно Інно...».

Максим Рильський. «У теплі дні збирання винограду».

Володимир Сосюра. «Любіть Україну».

Микола Хвильовий. «Я (Романтика)».

Юрій Яновський. «Майстер корабля».

Валеріан Підмогильний. «Місто».

Остап Вишня. «Моя автобіографія», «Сом».

Микола Куліш. «Мина Мазайло».

Богдан-Ігор Антонич. «Різдво».

Андрій Малишко. «Пісня про рушник».

Олександр Довженко. «Зачарована Десна».

Василь Симоненко. «Ти знаєш, що ти – людина...», «Задивляюсь у твої зіниці», «Лебеді материнства».

Василь Голобородько. «Наша мова».

Олесь Гончар. «Модри Камень».

Григір. Тютюнник: «Три зозулі з поклоном».

Василь Стус: «Господи, гніву пречистого».

Іван Драч: «Балада про соняшник».

Дмитро Павличко. «Два кольори».

Ліна Костенко. «Маруся Чурай», «Страшні слова, коли вони мовчать».

ТВОРИ ПИСЬМЕННИКІВ ПИСЬМЕННИКІВ-ЕМІГРАНТІВ

Іван Багряний: «Тигролови».

Євген Маланюк: «Уривок з поеми».

СУЧАСНИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ ПРОЦЕС

(кінець XX початок XXI ст.)

Загальний огляд. Основні тенденції розвитку.

Постмодернізм як літературне явище.

ВИМОГИ ДО СФОРМОВАНOSTІ ЗНАНЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК

На співбесіді з української літератури вступник повинен продемонструвати вміння:

- розрізняти види й жанри усної народної творчості: різновиди календарно-обрядових пісень (щедрівки, колядки, веснянки, русальні, купальські і жнивварські пісні); суспільно-побутові, історичні й родинно-побутові пісні; думи, балади; визначати провідні мотиви творів усної народної творчості, їхні художні особливості;

- розрізняти літературні роди, види й жанри;

- співвідносити літературний твір із відповідним літературним напрямом, стилем, течією;

- характеризувати літературних героїв, коментувати їхні учинки;

- визначати художні образи і їхню роль у літературному творі;

- упізнавати літературних героїв за їхніми цитатними характеристиками й репліками; орієнтуватися в сюжетах літературних творів;

- визначати: сюжетні й позасюжетні елементи літературних творів, їхні композиційні особливості; визначати провідні мотиви ліричних творів; аналізувати мову літературного твору;

- знаходити художні засоби й визначати їхню роль у літературних творах;

- співвідносити фрагмент літературного твору з його назвою та автором;

- співвідносити письменників з фрагментами їхніх творів, а також з висловами митців та літературних критиків про них та їхні твори;

- знати псевдоніми й справжні імена письменників, належність їх до літературних епох, шкіл, угруповань; визначати місце і роль письменника в літературному процесі; пояснювати поняття «розстріляне відродження», «київські неокласики», «празька школа поетів», «шістдесятництво», «дисидентство»;

- орієнтуватися в основних тенденціях розвитку сучасної літератури.

Учасник (учасниця) співбесіді з української літератури повинен (повинна)

знати такі теоретико-літературні поняття:

- літературні роди: драма, епос (ліро-епос), лірика;
- лірика; її тематичні різновиди та жанри: інтимна, громадянська (патріотична), пейзажна, філософська; верлібр, ліричний вірш, пісня, послання, сонет;
- епос та його жанри: новела, повість, роман, різновиди повісті та роману, усмішка;
- драма та її жанри: власне драма, драма-феєрія, комедія, трагікомедія;
- ліро-епос та його жанри: байка, балада, дума, історична пісня, поема;
- літературні напрями, стилі, течії: бароко, класицизм, реалізм, модернізм (експресіонізм, імпресіонізм, символізм, неокласицизм, неоромантизм); постмодернізм як явище в сучасному літературному процесі;
- ліричний герой, персонаж, прототип, художній образ;
- тема, ідея, мотив, проблематика художнього твору; конфлікт у драматичному творі;
- композиція художнього твору (сюжет, сюжетні й позасюжетні елементи);
- види комічного: бурлеск, гротеск, гумор, іронія, сарказм, сатира, травестія;
- художні засоби: алегорія, алітерація, алюзія, анафора, антитеза, асонанс, гіпербола, епітет (постійний епітет), епіфора, інверсія, метафора, метонімія, оксиморон, паралелізм, персоніфікація, порівняння, рефрен, риторичне звертання, риторичне запитання, символ, тавтологія.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВСТУПНОГО ІСПИТУ З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Індивідуальна усна співбесіда з української літератури проводиться згідно з Правилами прийому на навчання до Державного податкового університету в 2025 році у визначені терміни.

Завдання індивідуальної усної співбесіди розроблено відповідно до чинних навчальних програм з української літератури для учнів 5-11 класів

загальноосвітніх шкіл (рівень стандарту) з урахуванням Програми зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з української мови і літератури, здобутих на основі повної загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України № 696 від 26.06.2018.

Форма проведення – усна.

На виконання завдань дається 20 хвилин.

Максимальна кількість балів, яку можна набрати – 200.

Конкурсний бал за результатами вступних випробувань у формі співбесіди визначається за формулою: сума балів за кожне завдання плюс 100
 $7*10+30+100=200$

Структура кожного білета містить завдання різних рівнів:

- завдання щодо змісту програмних творів з української літератури, розуміння їх ідейно-тематичного спрямування, художніх особливостей, жанрової специфіки, композиційно-сюжетної структури, образної системи, мови й стилю, суспільно-історичного й естетичного значення літературного твору;
- завдання щодо розуміння основних тенденцій розвитку сучасної української літератури та найхарактерніших ознак творів постмодернізму.
- завдання, яке має на меті перевірку вмінь вступника чітко, послідовно, логічно, аргументовано викладати думку; демонструвати знання і розуміння всього матеріалу з дисципліни, здатність формулювати висновки та узагальнення.

Завдання містять:

- закриті тести з чотирма варіантами відповідей, серед яких лише один правильний; кожний правильний варіант відповіді оцінюється в 10 балів. Кількість завдань 7. (**$7*10=70$ балів**);
- завдання з відкритою відповіддю, максимальна кількість балів за відповідь - **30 балів**.

Всього за відповідь: $7*10+30+100=200$

**Рейтингова оцінка в балах з української літератури
за виконання завдання відкритого типу**

Критерій оцінки	Оцінка в балах
Відповідь на запитання повна, розгорнута, аргументована, чітка і логічна, відображає сукупність усвідомлених знань із дисципліни, демонструє знання та розуміння всього матеріалу в повному обсязі, здатність вступника самостійно, упевнено і правильно застосовувати знання, вміло і точно формулювати висновки та узагальнення, має коректне мовне оформлення з використанням сучасної термінології.	25-30
Відповідь повна, розгорнута, відображає знання та розуміння всього матеріалу з дисципліни загалом, чітко структурована, характеризується послідовним, логічним, обґрунтованим викладенням матеріалу з формулюванням висновків та узагальнень, вказує на здатність вступника правильно і без особливих труднощів застосовувати знання, має коректне мовне оформлення з використанням сучасної термінології, проте містить декілька певних несуттєвих неточностей або незначних помилок.	20-24
Відповідь вступника на запитання недостатньо повнай недостатньо розгорнута, відображає знання та розуміння тільки основного програмового матеріалу з дисципліни в обсязі, який дає змогу застосувати цей матеріал, характеризується спрощеним викладенням матеріалу, містить помилки в розкритті понять та використанні термінів, вказує на певні порушення логіки та послідовності в застосуванні певних знань під час вирішення завдань, відображає потребу в корекції мовного оформлення.	15-19
Деякі з ключових моментів обґрунтовано недостатньо або не обґрунтовано. Можливі 1–2 помилки в поясненні матеріалу, що впливають на правильність подальшого ходу пояснення. Отримана відповідь може бути неправильною або неповною (пояснено правильно лише частину завдання).	10-14
Ключові моменти пояснення не обґрунтовано. Отримана відповідь неправильна або питання розкрито неповністю. При викладенні навчального матеріалу допускає шість-сім помилок.	5-9
Відповідь не відповідає зазначеним вище критеріям.	0

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Авраменко О.М., Блажко М.Б. Українська мова та література . Довідник Завдання в тестовій формі. І частина. Київ : Грамота, 2019. 552 с.
2. Авраменко О.М. Українська мова та література. Збірник завдань у тестовій формі. 2-га частина. Київ, Грамота, 2019. 160 с.
3. Авраменко О.М., Дідух Т.І, Чукіна В.Ф. Українська мова та література. Власне висловлення. Київ: Грамота, 2021. 72 с.
4. Авраменко О.М. ЗНО 2022.Українська мова та література. Комплект: частина 1 і 2. Київ, Грамота. 2021. 160 с.
5. Білецька О., Шумка М. Українська мова і література. Комплексна підготовка до ЗНО та ДПА. Тернопіль: Підручники і посібники, 2024. 560 с.
6. Білоусова Н. Українська мова і література. Комплексна підготовка до ЗНО. К.: Генеза, 2022.
7. Витвицька С. Українська література. Комплексне видання для підготовки до ЗНО (НМТ) 2024. Тернопіль: Підручники і посібники, 2024. 480 с.
8. Давиденко У., Дудар Ю.,Матвійчук Т. Українська література. К.: Ліра, 2021. 172 с.
9. Заболотний О.В., Заболотний В.В. ЗНО 2024 Українська мова і література. Повний курс підготовки.. Київ: Літера ЛТД, 2023. 464 с.
10. Заболотний В. В., Заболотний О. В. Українська мова та література. ЗНО 2024: Типові тестові завдання. Київ: Літера ЛТД, 2023. 128 с.
11. Калинич О. Українська література: посібник для підготовки до НМТ. Київ: Астон, 2024. 400 с.
12. Куриліна О. В, Пастух Л. І. Українська література. 10 варіантів у форматі НМТ. Кам'янець-Подільський: Абетка, 2024. 68 с.
13. Молочко С. Українська література ЗНО 2024. Збірник Тестових Завдань : Видавництво Весна, 2021. 136с.
14. Олексієнко Л. Українська література. Тестові завдання у форматі ЗНО 2024., Освіта, 2021. 56 с.

15. Радченко І. О., Орлова О. М. ЗНО 2024. Українська література. Комплексне видання. К.: Літера ЛТД, 2023. 272 с.
16. Терещенко В. М. ЗНО 2024 Комплексна підготовка. Українська мова і література. Київ: Генеза, 2022. 432 с.
17. Ткачук Т. Онатій А. Українська мова і література. 10+5 зразків ЗНО і НМТ 2024. НУШ". Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2023. 232 с.
18. Українська література (рівень стандарту): підруч. для 11 кл. закладів загальної середньої освіти / А.М. Фасоля, Т.О. Яценко, В.В. Уліщенко, В.М. Тименко, Г.Л. Бійчук. Київ : УОВЦ «Оріон», 2019. 240 с.

Додаткова

1. Авраменко О. Українська література. Хрестоматія для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання. Київ : Грамота, 2021. 416 с.
2. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 284 с.
3. Білецька О. Українська мова ЗНО 2022. Комплексна підготовка до зовнішнього незалежного оцінювання. Тернопіль: Підручники і посібники, 2021. 624 с.
4. Дем'яненко Г. Українська література. Візуалізований посібник для підготовки до ЗНО. Київ: Основа, 2021. 136 с.
5. Експрес-підготовка до ЗНО. Українська мова та література. Кив: АССА, 2021. 296 с.
6. Літвінова І., Гарюнова Ю., Тищенко З., Бутко С. Українська мова. Інтерактивний довідник-практикум із тестами. Підготовка до ЗНО. Харків: Ранок, 2020. 384 с.
7. Літвінова І., Гарюнова Ю. Українська мова і література. Власне висловлення. Робочий зошит. – Київ: Літера ЛТД, 2019. 96 с.
8. Терещенко В., Головань Г., Сергєєва Н., Кривопуст Н. Українська мова. Комплексна підготовка до ЗНО. Київ: Генеза, 2021. 256 с.

Інтернет-джерела

1. <http://zno.osvita.ua//ukrainian>
2. <http://academia.in.ua/?q=node/2381>
3. <https://nus.org.ua/news/nmt-2024-z-ukrayinskoyi-literatury-perelik-tvoriv-dlya-vyvchennya/>

Голова предметної екзаменаційної комісії _____ О. П. Калита